

Projekti

Tulevaisuuden kunnan digitalisointi – ruuhkavuosia selättämässä

Esitys kuntamarkkinoilla 2018

Elisa Kettunen, projektipäällikkö
Tom Holmroos, erityisasiantuntija
Mikko Malmgren, erityisasiantuntija

Kuntien (tietohallinnon) ruuhkavuodet

- **Kansalliset hankkeet** ja muutokset aiheuttavat samaan aikaan isoja muutoksia tietojärjestelmiin ja kunnan toimintaan.
- **Kuntien tietohallinnon resurssit** vähenevät samalla kun työmäärä ja vaatimukset kasvavat → maakuntaudistus aiheuttaa työpaikkojen siirtymistä, riskinä työvoimapulaa ja osaamisvajetta.
- **Yhteistyö on yhä riittämätöntä** – hyvätkin yhteiset ratkaisut ja käytännöt tarvitsevat koordinaatiota levitäkseen ja volyymia kehittyäkseen myös kuntien kesken.

Ruuhkavuodet - mistä on kysymys?

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
kansallinen palveluarkkitehtuuri							
MaakuntaSote uudistus							
maakuntien ja kuntien talousraportointi							
Tulorekisteri							
kiinteistö- ja rakennusalan digitalisointi							
Opetuksen ja oppimisen digitalisointi							
Tietosuoja-asetus							
Tiedonhallintalain uudistus							
Saavutettavuusdirektiivi							
digitalisoidaan julkiset palvelut							
Autetaan asiakasta (AUTA)							
kyberturvallisuus, tietoturva							

*Uudistusten määrä
lyhyessä ajassa on
merkittävä.*

*Entä oma
"digikehittäminen"*

Haaste

- Suurin yksittäinen haaste kuntien digitalisaatiolle on toimintatavat => jokainen kunta kehittää asioita yksin ja itselle. (ja samalla vedotaan resurssipulaan???)
- Kunnat erikokoisia => isot voivat kehittää itse mutta pienemmät markkinoiden varassa
- Monia asioita tehdään x 300 – MIKSI???
 - ⇒ Pirstaleisuus – tietojen siirto vaikeaa, kun on suljetut järjestelmät
 - ⇒ Toimittaja kiittää, sama työ saadaan rahastettua moneen kertaan
 - ⇒ "vendor lock" –riski
 - ⇒ Kiire – ei voida tehdä yhdessä, koska "_____"

Kiire ei saisi johtaa vain tulipaloje sammuttamiseen: kuinka saadaan kunnat kuskin paikalle?

- ✓ Yhteistyön haasteet
- ✓ Mitä tehdään ja tehdäänkö oikeita asioita?
- ✓ Kokeiluprojektit
- ✓ Yhteisiä toimintamalleja digitalisaation yhteistyöhön ja yhteiskehittämiseen

1.

Ohjelmistotuotteiden ja
rajapintojen hallinta

2.

Sähköisen
palvelukehityksen
tukeminen

3.

Tuki kunnille kansallisten
ohjelmien
toimeenpanemiseksi

Tulevaisuuden kunnan digitalisointi

1. Ohjelmistotuotteiden ja rajapintojen hallinta

Haaste: Kunnat tuottavat ratkaisuja/ohjelmistoja itse ja yhteistyössä toisten kuntien kanssa. Yhteisiä tuloksia halutaan jakaa, mutta yleensä yksi kunta ei halua toimia operaattorina muiden puolesta. Tarvitaan kansallinen toimija, joka koordinoi yhteistä kehittämistä ja hallinnoi tuotteita.

Tällä osa-alueella Kuntaliitto koordinoi kuntien yhteistyötä kehittäjäverkostoissa. Kuntaliitto toimii hallintamallin ”edunvalvojana”, voi omistaa tai hallinnoida yhteisiä ohjelmistoja ja rajapintoja. Projektin aikana hallintamallia kokeillaan, parannellaan ja monistetaan. Tekninen ylläpito ulkoistetaan. Ulkoistettu toiminta rahoitetaan ohjelmistojen ja rajapintojen käyttäjiltä kerätyillä maksuilla. Yksi projektin tavoite on luoda kestävä ”liiketoimintamalli” joka hyödyttää kuntia ja on toteutukseltaan realistinen myös Kuntaliiton näkökulmasta. Toiminta pyritään organisoimaan osaksi liiton jatkuvaa palvelua.

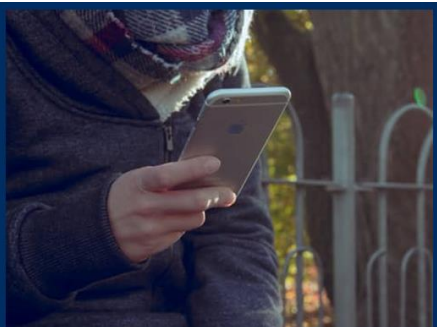
Tavoite: Luodaan toimintamallit yhteiseen kehittämiseen

Pilotteina kunta.fi ja HALI (molemmista lisää myöhemmin)

2. Sähköisen palvelukehityksen tukeminen

- Kehittämisen kuntayhteistyö

2. Sähköisen palvelukehityksen tukeminen

Haaste:

- Idea on tunnistaa kuntien tarpeita ja auttaa alkuun - mutta ei tehdä kaikkea kuntien puolesta.
- Etsimme hyviä ratkaisuja kuntien käyttöön muista kunnista ja maailmalta.
- Tieto ei kulje ohjelmistojen välillä: lisää yhteistä tietoarkkitehtuurityötä kuntien tarpeisiin?

Tavoite:

- Hyödynnetään muualla tehtyä, jaetaan omaa. Etsitään toimintamalleja yhteistyöhön ja yhteiskehittämiseen.
- Etsimme uusia tapoja tehdä yhteistyötä kuntien kanssa.

Pilotteina esim: Viron kokouspilvipalvelu Volis.ee suomennettu, lähdetään testaamaan, Pietarsaaren kokousratkaisu Google-alustalla. Kuntaliiton Esteellisyysrobotti auttaa tulevaisuudessa lakikysymyksissä?

3. Tuki kunnille kansallisten ohjelmien toimeenpanemiseksi

3.

Tuki kunnille kansallisten ohjelmien toimeenpanemiseksi

Haaste: Paljon on menossa, mutta muutoksen kokonaiskuva heikko.

Tavoitteena: Tuetaan kuntia isojen muutosten toimeenpanossa luomalla kokonaiskuva muutoksesta. Esim. Kuntatalouden muutokseen liittyy Kuntatieto-ohjelma, tulorekisteri, eLasku-direktiivi jne. Tuetaan kansallisten ratkaisuiden käyttöönottoa kunnissa.

Pilotteina: Yhteistyö VRK:n kanssa erityisesti Suomi.fi käyttöönotoissa. Yhteistyö kuntatalouden muutoksen kuvaamisessa Tieken ja eri viranomaisten kanssa.

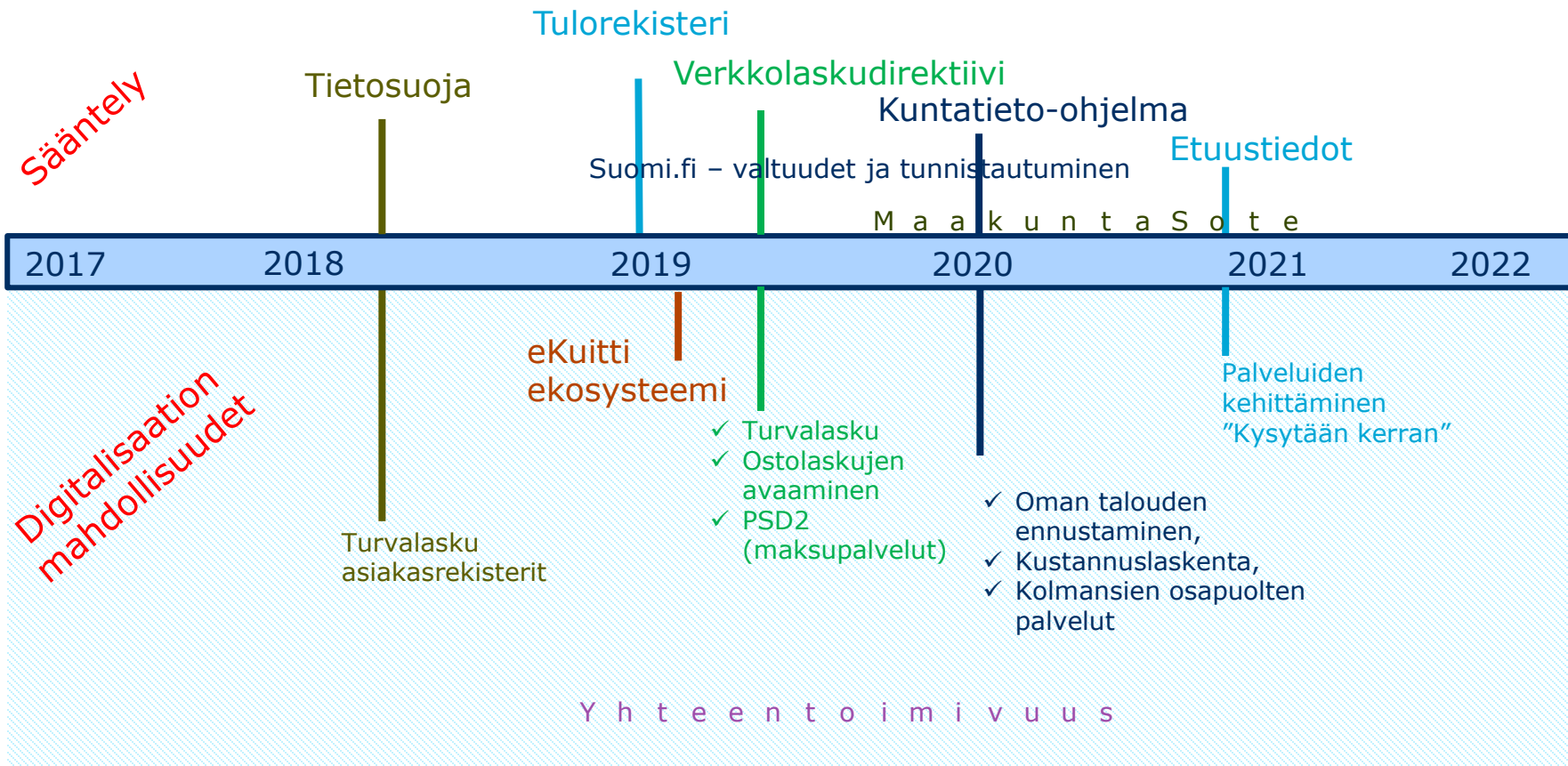
Kuntien taloushallinnon ruuhkahuipun tuki

Kuntatieto ja raportointi, XBRL tulorekisteri, sähköisen laskutuksen direktiivi, kuntalaki, KunIT-hanke ja gdpr...

- Kuntien taloushallinnon järjestelmät tulevat markkinoilta – kuinka toimittajat voivat valmistautua kokonaismuutokseen, jos kunnatkaan eivät osaa sitä vaatia? Mitä kuntien pitää osata vaatia?
- Kokonaiskuva? Kuka vastaa?
- Kuinka tukea hallittua muutosta?

Kuntien taloushallinnon ruuhkavuodet 2017-2022

KunIT - Robotiikka ja keinoäly prosessien tehostamisessa => säästöpotentiaali talous- ja henkilöstöhallinnossa

Suomi.fi tukipalveluiden käyttöönotto yhteistyössä?

- Yhteistyö VRK:n kanssa tärkeää
- Suomi.fi
 - » PTV, viestit, tunnistus, kartat, valtuudet, palveluväylä
- Esim. palveluväylä (PRH/YTJ)
- Esim. tietosuoja-asetuksen mukainen omien tietojen pyyntö viranomaiselta.
 - » Prosessin mallintaminen kunnille (kunnan/kuntien kanssa)?
 - » Case: Suomi.fi viestit –palvelun hyödyntäminen
- Esim. Karttojen hyödyntäminen palveluissa?

Millaista palvelua ja tukea kunnat haluavat digitalisaatioon Kuntaliitolta 2020-luvulla?

Projektin aikana kokeilemme ja otamme opiksi:
millainen toimintamalli palvelisi kuntia parhaiten?

- ✓ Digitalisoinnin tulosten ja hyötyjen jakaminen kuntien kesken?
- ✓ Uusia yhteistyötapoja – mitä ne ovat?
- ✓ Sparrausta?
- ✓ Koordinointia?
- ✓ *Pitäisikö Kuntaliitolla olla kuntadigitoimisto?*

Viestimme:

Yhteistyötarinat kunnista

Digitaalinen kunta 2023

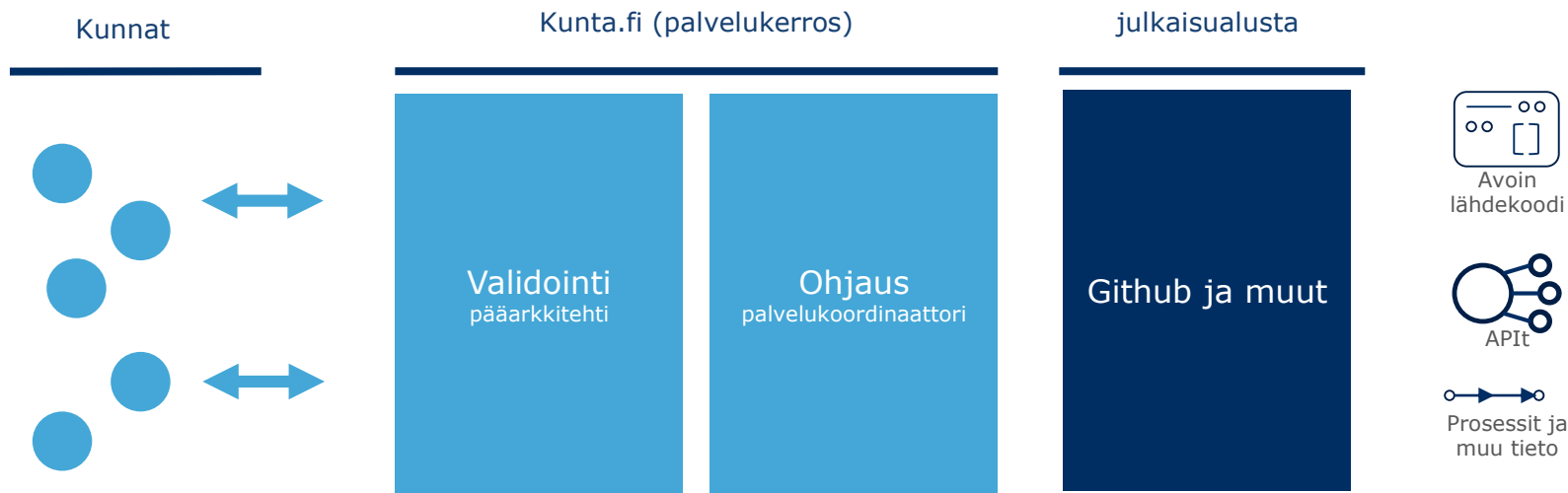
- Miten kohti digitaalista kuntaa kohti mennään?
- Kunnat voivat hyödyntää tavoitetilaa oman kunnan digitalisointityössä ja toimintansa kehittämisessä sekä Kuntaliitto edunvalvontatyössä kuntien hyväksi.
- Työ tehdään syksyn 2018 aikana, joten [ILMOITTAUDU mukaan viimeistään pe 14.9.](#)

- [Tulevaisuuden kunta podcastit](#) Kuntaliitto Live-kanavalla
- Facebook: [Kuntien avoin data –ryhmä](#)
- [Kuntaliiton uutiskirjeiden tilaus](#)
- Ilmoittaudu [projektin seurantaryhmään](#)
- Tai käymällä sivuillamme kuntaliitto.fi/tukudigi

Kunta.fi -yhteisö toiminnan tukena

"Kunta.fi ohjaa kuntia tiiviiseen yhteistyöhön, avoimien tuotteiden ohjelmistokehityksen ja parhaiden ratkaisujen hyödyntämisessä."

Kunta.fi tarjonta on kaikkien saatavilla ja vapaasti hyödynnettävissä.

Avoimien tuotteiden "katalogi"

1. Github toteuttajille
2. Demo suunnitteluvaiheen tueksi
3. Avoin koodi.fi – palvelu markkinointiin ja uusien tuotteiden kartoittamiseen

& *Valmiit dokumenttipohjat hyödynnettäväksi, esim. verkkopalveluiden vaatimusmäärittely - dokumentaatio.*

Case Naantali & Raisio

Kuntaliitto.fi
verkkopalvelu
avoimeksi

Avoimet lopputuotteet:

- Demo
- avoin koodi Githubissa
- avoinkoodi.fi – sivusto kunnille

Naantalin ja Raision
verkkopalvelun
kilpailutus

Avoimet lopputuotteet:

- Osallistumispyyntö
- Vaatimusmäärittely
- avoin koodi – naantali.fi & raisio.fi
- Uudet komponentit

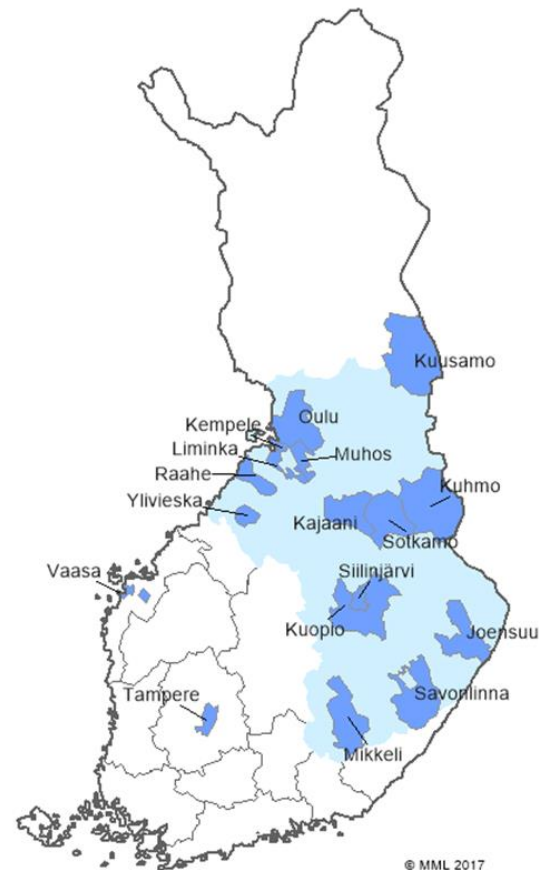
Uusien toimintojen
implementointi
osaksi alkuperäistä
kokonaisuutta.

Avoimet lopputuotteet:

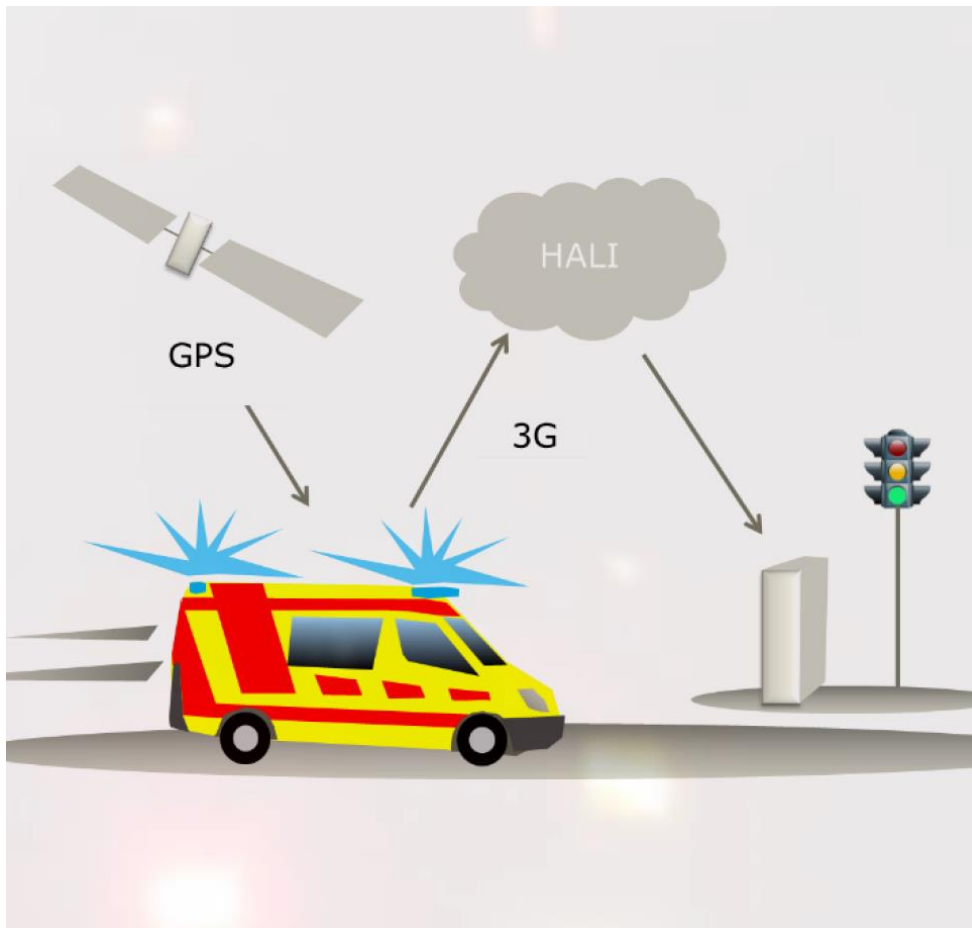
- Jalostettu versio kaikkien
hyödynnettäväksi.

Mikä on HALI?

- HALI –järjestelmä varmistaa hälytysajoneuvoille liikennevalot aina vihreäksi ja saa hälytysajoneuvon kohteeseen mahdollisimman nopeasti ja turvallisesti
- Perustuu langattomaan tiedonsiirtoon ja GPS-paikannukseen
- Kehitetty Oulun seudulla avoimen tuotteen periaatteella kaikkien viranomaisten käyttöön.
- Järjestelmän vaikutusalueella on 20% liikennevaloista ja hälytysajoneuvoista.
- Helsingissä pilottia alkaa syksyllä.

Miten HALI toimii?

1. Hälytysajoneuvo lähettää sijaintinsa (GPS) ja hallintalaitteiden (suuntavilkut) tiedot HALI järjestelmässä mobiiliverkossa (3G)
2. HALI järjestelmä lähettää etuuspyynnön liikennevalojen ohjauskojeelle
3. Liikennevalokoje ennakoi vihreän valon saapuvalle hälytysajoneuvolle

Kontrolloi myös liikennekameraita (kääntyy hälytysajon tulosuuntaan)

Miksi HALI on tärkeä?

- => turvallisuus parantuu ja risteysonnettomuuksien määrä vähenee
- => Saadaan kustannussäästöjä kun hälytysajoneuvojen aiheuttamien vahinkojen määrä vähenee
- => vasteajat paranevat (nopeammin onnettomuuspaikalle)
- => ajoneuvojen käyttökustannusten säästöt

Takaisinmaksuaika alle vuosi (8kk.)

- HALI:n vuosittaiset säästöt 1,9 m€ (per 150 000 asukasta)
- Järjestelmän avulla onnettomuuksia voidaan vähentää 80% (Rambollin selvityksen mukaan)
- Toiminta-alueella 5 vuotta ilman onnettomuuksia (100%)

Tavoitteena kansallinen standardi

- Järjestelmä on suunniteltu kansalliseksi järjestelmäksi, johon mikä tahansa kunta, valtion tienpitäjän edustaja ja hälytysajojen suorittaja voi Suomessa liittyä.
- Ohjausryhmä ohjaa ja tukee järjestelmän kehittämistä ja käyttöönottoa koko maahan.
- Tavoitteena on, että HALI säilyy avoimena tuotteena viranomaisille ainakin kansallisella tasolla
- Toimijaverkosto muodostuu viranomaisista ja yrityksistä sekä yhdistyksistä
- Hallintamallin versio 1.0 valmis syksyllä ja pilottivaihe alkamassa
=> kansallinen järjestelmä käytössä v. 2019 lopussa

Kunnat - ottakaa avaimet ja käykää kuskin paikalle!

Elisa Kettunen, projektipäällikkö
Elisa.kettunen@kuntaliitto.fi

Mikko Malmgren, erityisasiantuntija
Mikko.malmgren@kuntaliitto.fi

Tom Holmroos, erityisasiantuntija
Tom.holmroos@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi/tukudigi